

Anonimizētā versija

Tulkojums

C-62/22 – 1

Lieta C-62/22

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu

Iesniegšanas datums:

2022. gada 1. februāris

Iesniedzējtiesa:

Amtsgericht Frankfurt am Main (Vācija)

Datums, kurā pieņemts iesniedzējtiesas nolēmums:

2022. gada 21. janvāris

Prasītāja:

IA

Atbildētāja:

DER Touristik Deutschland GmbH

[..] *Amtsgericht Frankfurt am Main* [Frankfurtes pie Mainas pirmās instances tiesa]

Lieta: 30 C 208/21 (47)

Frankfurte pie Mainas, 2022. gada 21. janvāris

Lēmums

Lietā

IA, [..] Frankfurte pie Mainas,

prasītāja,

[..] pret

DER Touristik Deutschland GmbH [..], Frankfurte pie Mainas,

atbildētāja,

[..]

Amtsgericht Frankfurt am Main [..] 2022. gada 21. janvārī nolēma:

apturēt tiesvedību;

saskaņā ar LESD 267. panta pirmās daļas b) punktu un trešo daļu uzdot Eiropas Savienības Tiesai šādu prejudiciālu jautājumu:

Vai Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 1215/2012 (2012. gada 12. decembris) par jurisdikciju un spriedumu atzīšanu un izpildi civillietās un komercietās 18. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka šajā noteikumā līdztekus starptautiskās jurisdikcijas tiesiskajam regulējumam ir paredzēts arī tiesiskais regulējums, kas attiecas uz valstu tiesu teritoriālo jurisdikciju ceļojuma līgumu lietās un kas ir jāņem vērā tiesai, kura izskata attiecīgo lietu gadījumā, ja gan patērētāja kā ceļotāja, gan arī viņa līgumpartnera kā ceļojuma rīkotāja domicils ir vienā un tajā pašā dalībvalstī, savukārt ceļojuma galamērķis atrodas nevis šajā dalībvalstī, bet gan ārvalstī, un tas nozīmē, ka papildus valsts tiesību normām patērētājs var celt no līgumsaistībām izrietošas prasības pret ceļojuma rīkotāju tiesā, kuras apgabalā ir viņa domicils?

Pamatojums

I. Strīda priekšmeta un nozīmīgo faktu izklāsts, Eiropas Savienības Tiesas Reglamenta 94. panta a) punkts

1. Ar savu prasību prasītāja prasa samaksāt 3808,10 EUR, kam pieskaitīti procenti piecu procentpunktu apmērā virs pamatlikmes, sākot no 2020. gada 11. jūlija, kā arī prasa atbrīvojumu no pirmstiesas juridiskajiem izdevumiem 413,64 EUR apmērā. Viņas domicils ir Frankfurtē pie Mainas/Vācijā.

Prasītājas ieskatā, prasījums par 3808,10 EUR samaksu izriet no ceļojuma līguma, ko viņas partneris bija noslēdzis ar atbildētāju. Rezervācijas apstiprinājumā ir norādīta adrese Frankfurtē pie Mainas. Būtiskie līguma priekšmeti bija lidojums no Frankfurtes pie Mainas Vācijā uz Varadero Kubā 2019. gada 24. decembrī, transfērs no Varadero lidostas uz viesnīcu, izmitināšana viesnīcā [..] *Grand Suite* numurā ar [..] ēdināšanu līdz 2020. gada 10. janvārim, transfērs uz lidostu un atpakaļceļa lidojums no Varadero uz Frankfurti pie Mainas 2020. gada 10. janvārī.

Prasītāja apgalvo, ka izmitināšana nebija atbilstīga tam, kas bija noteikts līgumā. Vispirms, izmitināšana esot veikta standarta numurā, nevis *Grand Suite* numurā. Turklāt šis numurs esot bijis netīrs un nehigiēnisks, no krāna esot tecējis tikai verdošs ūdens. Šie trūkumi neesot tikuši novērsti pat pēc pārcelšanās uz citu numuru, tāpēc prasītāja un viņas partneris neesot varējuši izmantot numuru nakšņošanai.

Pārcelties uz *Grand Suite* esot kļuvis iespējams tikai 2020. gada 25. decembrī. Tomēr tur esot bijis bojāts gaisa kondicionieris. Dušā un visos krānos būtībā esot bijis pieejams tikai auksts ūdens. Džakuzi vanna esot bijusi bojāta, strūklas neesot darbojušās. Visos sanitārajos mezglos esot bijis redzams stiprs pelējums. Arī *Grand Suite* numurs esot bijis ļoti netīrs, turklāt ar daudziem kukaiņiem, iespējams, prusakiem.

Jaungada vakarā visos bāros un pie visām maltītēm esot bijis ilgi jāgaida, neesot tikuši novākti netīrie trauki un ēdienu pārpalikumi.

Atbildētāja ir juridiska persona ar juridisko adresi Ķelnē/Vācijā.

2. Prasītāja cēla prasību *Amtsgericht Frankfurt am Main*. Viņa uzskata, ka Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 1215/2012 (2012. gada 12. decembris) par jurisdikciju un spriedumu atzīšanu un izpildi civillietās un komercietās (Briseles I.a regula) 18. panta 1. punktā ir ietverts noteikums ne tikai par starptautisko jurisdikciju, bet arī par teritoriālo jurisdikciju dalībvalstī. Ārvalsts elements esot pietiekams, jo ceļojuma galamērķis atradās ārvalstī. Tāpēc viņa varot celt prasību sava domicila tiesā, proti, iesniedzējtiesā.

Atbildētāja uzskata, ka *Amtsgericht Frankfurt am Main* nav teritoriālās jurisdikcijas. Prasība esot piekritīga *Amtsgericht Köln* [Ķelnes pirmās instances tiesai]. Attiecīgo iebildumu atbildētāja iesniedza savā 2021. gada 5. marta procesuālajā rakstā.

Prasītāja neiesniedza pieteikumu par lietas nodošanu izskatīšanai *Amtsgericht Köln* vai kādā citā tiesā.

II. Piemērojamo valsts tiesību normu formulējums un atbilstošā judikatūra, Eiropas Savienības Tiesas Reglamenta 94. panta b) punkts

1. *Zivilprozessordnung* [Civilprocesa kodekss] 2005. gada 5. decembrī publicētajā redakcijā (*BGBI.* I 3202. lpp.; 2006 I 431. lpp.; 2007 I 1781. lpp.), kurā jaunākie grozījumi izdarīti ar 2021. gada 5. oktobra likuma 3. pantu (*BGBI.* I 4607. lpp.) (*ZPO*):

a) 12. pants. Vispārīgā piekritība; jēdziens

Tiesa, kurai attiecībā uz personu ir vispārīgā piekritība, ir kompetenta izskatīt visas prasības, kas tiek celtas pret šo personu, ja vien attiecīgajai prasībai nav paredzēta izņēmuma piekritība.

b) 17. pants. Vispārīgā piekritība juridisko personu gadījumā

(1) Pašvaldībām, korporācijām, kā arī tām sabiedrībām, kooperatīviem vai citām apvienībām un tiem fondiem, institūcijām un lietu kopībām, pret kuriem var celt prasību, vispārīgo piekritību nosaka pēc to juridiskās adreses. Juridiskā adrese, ja nav noteikts citādi, ir vieta, kur tiek veikta pārvaldība.

[..]

c) 21. pants. Īpašā piekritība uzņēmumu gadījumā

(1) Ja kāda persona fabrikas darbībai, komercdarbības vai citas profesionālās darbības īstenošanai ir izveidojusi uzņēmumu, kurš tieši slēdz darījumus, visas prasības pret šo personu, kas saistītas ar uzņēmuma komercdarbību, var celt uzņēmuma atrašanās vietas tiesā.

[..]

c) 29. pants. Īpašā piekritība pēc izpildes vietas

(1) Ar līgumu un tā pastāvēšanu saistīti strīdi ir piekritīgi tās vietas tiesai, kurā ir jāizpilda strīdīgās saistības.

[..]

e) 39. pants. Piekritība, kas balstās uz atbildētāja bezierunu piedalīšanos lietas izskatīšanā pēc būtības

Pirmās instances tiesas piekritību pamato arī tas, ka atbildētājs, neiebilstot pret piekritības neesamību, piedalās lietas izskatīšanā pēc būtības mutvārdu procesā. Tas neattiecas uz gadījumiem, kad nav sniegta informācija saskaņā ar 504. pantu.

f) 148. pants. Apturēšana prejudiciālas ietekmes gadījumā

(1) Ja lietas izspriešana pilnībā vai daļēji ir atkarīga no tādu tiesisko attiecību pastāvēšanas vai nepastāvēšanas, kas ir kādas citas lietas priekšmets vai kas ir jākonstatē administratīvajai iestādei, tiesa var izdot rīkojumu par lietas izskatīšanas apturēšanu līdz minētās citas lietas izspriešanai vai administratīvās iestādes lēmuma pieņemšanai.

[..]

g) 281. pants. Lietas nodošana piekritības neesamības gadījumā

(1) Ja atbilstoši noteikumiem par tiesu teritoriālo vai materiāltiesisko piekritību jāatzīst tiesas piekritības neesamība, tiesai, kura pieņēmusi lietu izskatīšanai, ja var noteikt piekritīgo tiesu, pēc prasītāja pieteikuma jāpieņem lēmums, ar kuru tā atzīst piekritības neesamību, un jānodod lieta izskatīšanai piekritīgajai tiesai. Ja piekritīgas ir vairākas tiesas, lietu nodod izskatīšanai tiesā pēc prasītāja izvēles.

(2) Pieteikumus un paziņojumus par tiesas piekritību var iesniegt tiesas kancelejas sekretāram. Lēmums nav pārsūdzams. Lēmumā norādītā tiesa lietu izskata, tiklīdz ir saņemti lietas materiāli. Šai tiesai lēmums ir saistošs.

h) 513. pants. Apelācijas pamatojums

(1) [..]

(2) Apelāciju nevar pamatot ar to, ka pirmās instances tiesa kļūdaini ir atzinusi savu piekritību.

2. *Grundgesetz für die Bundesrepublik Deutschland* [Vācijas Federatīvās Republikas Pamatlikums] grozītajā redakcijā, kura publicēta *Bundesgesetzblatt* III daļas 100–1. apakšnodaļā un kurā jaunākie grozījumi izdarīti ar 2020. gada 29. septembra likuma 1. pantu un 2. panta otro teikumu (*BGBI. I*, 2048. lpp.) (*GG*):

101. pants

1. Nav pieļaujama speciālu (ārkārtēju) tiesu izveidošana. Nevienam nedrīkst atņemt tiesības uz likumisku tiesu.

III. Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu pamatojums un saikne starp Savienības tiesību normām un piemērojamām valsts tiesībām, Eiropas Savienības Tiesas Reglamenta 94. panta c) punkts

1. Prejudiciālo jautājumu sākotnēji uzdeva *Landgericht Mainz* [Maincas apgabaltiesa]¹. Tomēr pēc lietas izslēgšanas no reģistra lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu atsaukuma rezultātā šis jautājums netika izspriests².

2. Saskaņā ar [LESD] 267. panta trešo daļu *Amtsgericht Frankfurt am Main* ir pienākums iesniegt lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu, tāpēc tiesvedība ir jāaptur saskaņā ar *ZPO* 148. pantu uz prejudiciālā nolēmuma tiesvedības laiku. *Amtsgericht Frankfurt am Main* var pieņemt nolēmumu pēc būtības tikai tad, ja tai ir teritoriālā jurisdikcija. Ja tā apstiprina savu teritoriālo jurisdikciju, augstākas instances *Landgericht Frankfurt am Main* [Frankfurtes pie Mainas apgabaltiesai], kurai būtu jālemj par iespējamu apelāciju, saskaņā ar *ZPO* 513. panta 2. punktu ir saistošs pirmās instances tiesas pieņēmums par teritoriālo jurisdikciju. Šajā ziņā jautājumā par teritoriālo jurisdikciju pirmās instances tiesa ir uzskatāma par pēdējās instances tiesu. Tādējādi tai ir pienākums iesniegt lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu saskaņā ar LESD 267. panta trešo daļu, ja teritoriālo jurisdikciju var noteikt tikai, piemērojot Savienības tiesības un ja pastāv šaubas par Savienības tiesību interpretāciju. Šajā lietā ir šāda situācija.

Ja *Amtsgericht Frankfurt am Main* kļūdaini apstiprinātu jautājumu par teritoriālo jurisdikciju, tas būtu pretrunā arī *GG* 101. panta 1. punkta otrajam teikumam, jo tad tā nebūtu likumiskā tiesa šai lietai.

¹ *LG Mainz* lēmums, 2020. gada 10. jūnijs – lieta 3 O 105/18.

² Tiesas rīkojums, 2021. gada 26. aprīlis – lieta C-317/20.

3. Pārbaudot savu teritoriālo jurisdikciju, iesniedzējtiesa secina, ka teritoriālā jurisdikcija atbilstoši prasītājas domicilam varētu izrietēt no Briseles I.a regulas 18. panta 1. punkta piemērošanas, nevis no valsts tiesībām.

Amtsgericht Frankfurt am Main teritoriālo jurisdikciju nevar secināt no valsts tiesību normām. Teritoriālā jurisdikcija saskaņā ar ZPO 12. pantu principā tiek noteikta atbilstoši vispārīgajai piekritībai. Attiecībā uz juridiskām personām, piemēram, atbildētāju, vispārīgā piekritība saskaņā ar ZPO 17. pantu ir atbildētājas juridiskās adreses vietā. Šajā lietā tā ir Ķelne, nevis Frankfurte pie Mainas.

Frankfurtē pie Mainas atbildētājai nav arī uzņēmuma ZPO 21. panta 1. punkta izpratnē. Saskaņā ar *Oberlandesgericht Frankfurt am Main* [Federālās zemes augstākās tiesas Frankfurtē pie Mainas] judikatūru ar rezervācijas apstiprinājumā norādīto adresi nepietiek, lai uzskatītu, ka tā ir uzņēmuma atrašanās vieta. Atbildētājas gadījumā tā jau ir nospriedusi, ka nav pietiekami, ja rezervācijas apstiprinājumā ir norādīta adrese Frankfurtē pie Mainas³.

Tāpat atbilstoši *Oberlandesgericht Frankfurt am Main* judikatūrai nevar atzīt *Amtsgericht Frankfurt am Main* teritoriālo jurisdikciju saskaņā ar ZPO 29. panta 1. punktu. Par jurisdikciju pēc izpildes vietas ceļojuma līguma gadījumā tā ir nospriedusi, ka izlidošanas vieta nav izpildes vieta ZPO 29. panta izpratnē⁴.

Arī atbildētāja bezierunu piedalīšanās lietas izskatīšanā tiesā saskaņā ar ZPO 39. pantu nevar pamatot teritoriālo jurisdikciju, jo atbildētāja nepārprotami apstrīd teritoriālo jurisdikciju.

4. Briseles I.a regulas 18. panta 1. punkta pareiza interpretācija nav acīmredzama arī Tiesas 1982. gada 6. oktobra sprieduma lietā C-283/81 izpratnē. Tā neizriet arī no Tiesas 2013. gada 14. novembra sprieduma lietā C-478/12. Pirmkārt, tajā bija piemērojama cita tiesību norma, proti, Regulas (EK) Nr. 44/2001 16. pants, un, otrkārt, atšķirībā no šīs lietas, minētajā lietā pušu juridiskā adrese atradās dažādās dalībvalstīs.

IV. Iemesli, kuru dēļ iesniedzējtiesai rodas šaubas par Briseles I.a regulas 18. panta 1. punkta interpretāciju, Eiropas Savienības Tiesas Reglamenta 94. panta c) punkts

Vācijas judikatūrā nav vienprātības par to, vai Briseles I.a regulas 18. panta 1. punkts ir piemērojams tādos gadījumos kā šis, kad ceļotāja un ceļojuma rīkotāja domicils ir Vācijā, bet ceļojuma galamērķis ir ārvalstī. Piemēram, *Landgericht Nürnberg-Fürth* [Nirnbergas-Firtes apgabaltiesa] nosprieda, ka, lai piemērotu Briseles I.a regulas 18. panta 1. punktu, ceļojuma rīkotāja un ceļotāja domicilam nav jābūt vienā un tajā pašā dalībvalstī; tikai tad esot nepieciešamais ārvalsts

³ *OLG Frankfurt am Main* rīkojums, 2019. gada 31. jūlijs – lieta 11 SV 27/19.

⁴ *OLG Frankfurt am Main* rīkojums, 2015. gada 27. novembris – lieta 11 SV 72/15.

elements⁵. Ar to neesot saistīts noteikums par teritoriālo jurisdikciju dalībvalstī. Tas arī nemaz neesot vajadzīgs, jo Briseles I.a regulas mērķis esot vienīgi aizsargāt patērētāju no tiesvedības viņam svešā tiesību sistēmā. Šāds secinājums *Landgericht Nürnberg-Fürth* radās no Briseles I.a regulas 15. un 18. apsvēruma. Tālāk, atsaucoties uz Eiropas Savienības Tiesas 2000. gada 13. jūlija spriedumu lietā C-412/98, tā norādīja, ka Briseles I.a regula ir jāinterpretē šauri un tāpēc arī nav jāpiemēro Briseles I.a regulas 18. panta 1. punkts, ja abu pušu domicils ir vienā un tajā pašā dalībvalstī un ārvalsts elements izriet tikai no ceļojuma galamērķa.

Savukārt tiesību doktrīnā tiek apgalvots, ka pārrobežu situācijā nav nepieciešams, lai pušu domicils būtu dažādās dalībvalstīs. Šādu ierobežojumu nevar izsecināt no Briseles I.a regulas vācu, angļu vai franču valodas versijas. Kad tika ieviesta Briseles I.a regula, tās mērķis drīzāk bija nodrošināt patērētājam, kurš ceļ prasību, jurisdikciju domicila vietas tiesā⁶. Arī, piemēram, Briseles I.a regulas 6. panta 1. punktā netiekot prasīts, lai abu pušu domicils būtu dažādās dalībvalstīs, bet esot atļauts, ka pietiek ar domicilu vienā dalībvalstī; turklāt neesot izslēgts, ka runa varētu būt par vienu un to pašu dalībvalsti⁷. Arī šis viedoklis ir balstīts uz Tiesas judikatūru, proti, 2005. gada 1. marta spriedumu lietā C-281/02 par agrāko tiesību normu – Briseles konvencijas 2. panta 1. punktu. Šis spriedums esot jāattiecina uz Briseles I.a regulu. Briseles I.a regulas likumdevējs esot vēlējies regulēt arī iekšējas situācijas, kā tas izriet no Briseles I.a regulas 24. panta 1. punkta otrā teikuma. Šī tiesību norma neesot piemērojama, ja likumdevējs ir vēlējies regulēt tikai situācijas, kad pušu domicils ir dažādās dalībvalstīs.

[..] [omissis: informācija par pārsūdzēšanas kārtību]

[..] [omissis: paraksts]

⁵ *LG Nürnberg-Fürth* lēmums, 2015. gada 30. aprīlis – lieta 3 O 2749/15.

⁶ [..] [omissis: atsauce uz valsts tiesību doktrīnu]

⁷ [..] [omissis: atsauce uz valsts tiesību doktrīnu]